

GEZ

KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO

3. Miejscowość

KSIĘŻY DWÓR

1. Nazwa

kuźnia

2. Czas powstania

2 poł. XIX w.

8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym

4. Adres

Księży Dwór 65
13-200 Działdowo

5. Przynależność administracyjna
województwo:

warmińsko-mazurskie

powiat:

działdowski

gmina:

Działdowo

6. Formy ochrony

**Ustawa z d. 23.07.2003 o
ochronie zabytków i opiece
nad zabytkami (art. 7)**

- wpis do rejestru zabytków:
decyzja: KL.III.5340-26/81
z dnia 15.10.1081

- ustalenia ochrony w MPZP
Gminy Działdowo - Uchwała nr
V/27/03 Rady Gminy Działdowo
z d. 21.02.2003

**Ustawa z d. 07.07.1994 Prawo
budowlane (art. 39. ust. 3)**

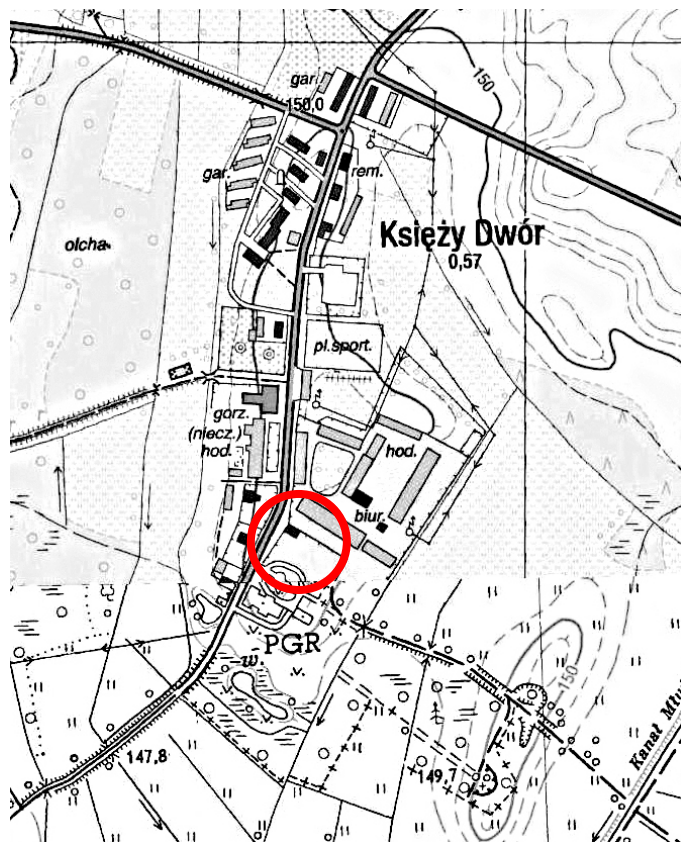
- Gminna Ewidencja Zabytków

7. Opracowanie karty adresowej

autor: Anna Majewska

data: listopad 2012r.

podpis:

9. Fotografia dodatkowa

10. Opis architektoniczny

Zespół rezydencjonalno-folwarczny obejmuje całą powierzchnię zabudowy wsi. W południowej części terenu założenia - którego oś kompozycyjną stanowi droga wiejska - usytuowany jest pałac otoczony parkiem, w centralnej podwórze gospodarcze, a w północnej niemal całkowicie przebudowana kolonia mieszkaniowa.

W północno-zachodnim narożniku parku usytuowany jest wolnostojący budynek kuźni, ustawiony kalenicowo na linii wschód-zachód (ze znacznym odchyleniem), założony na planie prostokąta ustawionego krótszym bokiem w kierunku drogi, wymurowany z pełnej cegły, wtórnie otynkowany i docieplony. Budynek jednokondygnacyjny o użytkowym poddaszu, nakryty dachem dwuspadowym pokrytym blachą, układ komunikacyjny i wnętrza całkowicie przebudowane, od południa wtórny murowany ganek. Elewacje szczytowe zwieńczone trójkątnie ze sterczynami i dekoracyjnym ceglany konsolkowym gzymsem, elewacje podłużne z ceglany uskokowym gzymsem i gzymsem konsolkowym. Obecnie gzymсы ukryte pod dociepleniem. Otwory okienne wtórnie przeprute, stolarka wtórna.

11. Stan zachowania

Zachowana częściowo bryła budynku, wypracowanie elewacji obecnie ukryte, wtórna stolarka.

12. Historia miejscowości lub obiektu

Rejon wsi Księży Dwór (*Neudorf*) w okresie średniowiecza związany był z majątkiem w Narzymiu. W poł. XIVw. był w posiadaniu Mieczysława z Narzymia. W 2 poł. XVIw. dobra zostały przejęte przez Albrechta Hohenzollerna i włączone w skład domeny książęcej. Wieś założył w 1811r. radca ziemski Adam Zaleski, który nabył od książęcego nadleśnictwa w Napiwodzie koło Nidzicy 178 włók ziemi. W 1855r. Księży Dwór kupił Bernhard von Frankenstein, odbudował zaniedbany majątek i uczynił z niego jeden z najzamożniejszych z powiecie nidzickim. Żaden z obiektów powstałych po 1811r. nie zachował się. Istniejące budynki pochodzą głównie z 2 poł. XIXw. Na przełomie XIX i XX wieku przeprowadzono modernizację i rozbudowę istniejących budynków (widoczne nadbudowy ścian szczytowych budynków podwórza z dziedzińcem, dobudówka obory z widoczną datą 1901), wzniesiono kuźnię i domy mieszkalne kolonii mieszkaniowej.

13. Uwagi

Należy przywrócić utracone elementy historyczne.